

Lubomír Procházka

(*30. dubna 1922, Praha)

Pěvec a malíř **Lubomír Procházka** oslavil 30. dubna své životní jubileum – 90 let. A je tomu také téměř 70 let (prosinec 1942), kdy se na pozvání dirigenta a šéfa ostravské opery Jaroslava Vogela poprvé představil ostravskému divadelnímu publiku v roli Jeníka s Mařenkou v podání vynikající pěvkyně Miloslavy Fidlerové: „*Večerní představení mělo obrovský úspěch, bylo vyprodáno celé divadlo. Druhý den jsem za gratulací všech šéfů, dirigentů a režisérů jednotlivých souborů podepsal smlouvu s divadlem. Byl jsem rád, poněvadž jsem měl své první angažmá. Hned jsem si dojel domů pro kufr s nejn nutnějšími věcmi, zatím mi kousek od divadla sehnali jeden pokoj u paní Tolarové blízko evangelického kostela. Šéf Vogel měl již pro mě připravené role, které jsem se hned učil: Almavívu v Lazebníku sevillském, Vítka v Daliborovi, Podhajského ve Dvou vdovách, Belmonta v Únosu ze Serailu. Já byl šťastný, že mohu zpívat a zpívat a zpívat!*“, s úsměvem vzpomíná pan Procházka. V té době ještě studoval sólový zpěv u profesora Zdeňka Otavy na pražské konzervatoři.

V prvním roce angažmá v Ostravě dostal pozvánku od šéfa opery Václava Talicha k předzpívání do Národního divadla v Praze: „*Po zazpívání Ladislava Podhajského ze Dvou vdov a Rudolfa z Bohémy před Václavem Talichem, operním režisérem Ferdinandem Pujmanem, německými hlasovými poradci a všemi dirigenty, jsem dostal prozatímní legitimaci člena – sólisty Národního divadla a byl obsazen do role Hraběte Almavívu*“. Další působení v Národním přerušilo jeho totální nasazení v divadle v Görlitzu (1943–1945), kde například zpíval Manrica v *Trubádúrovi*. Po válce se vrátil do Národního divadla v Praze, avšak ne nadlouho. Velký tenorový talent jako byl Lubomír Procházka si nenechal ujít ani poválečný šéf a dirigent ostravské opery Zdeněk

Lubomír Procházka (Šujskij) s Jiřím Heroldem (Boris Godunov) Modest Petrovič Musorgskij; Boris Godunov; premiéra: 7. 2. 1959 Foto František Krasl

Chalabala. Zval jej mnohokrát do Ostravy na pohostinská vystoupení, která se nakonec v roce 1947 změnila v celoživotní angažmá v Ostravě. Během své ostravské pěvecké kariéry ztvárnil na dvě stovky rolí – přes všechny milovníky až skvělá pěvecká a herecká provedení charakterních postav. Nejenom díky nim získal řadu čestných hudebních ocenění, ale i díky svému pedagogickému působení na ostravské konzervatoři a na katedře hudební výchovy Ostravské univerzity. V roce 1972 mu byl udělen čestný titul zaslužilý umělec za jeho uměleckou tvorbu.

Zavzpomínejme si s panem Procházkou, na některé z jeho velkých rolí. Nezapomenutelný byl například v roli Broučka v Janáčkově opeře *Výlety pana Broučka* v nastudování dirigenta Bohumila Gregora: „*Brouček! To byla moje nejslavnější partie, celorepublikově uznávaná! Psaly o něm pražské noviny celé dvě stránky se samými superlativy!*“ Dalším neméně úspěšným Gregorovým nastudováním byla Musorgského opera *Boris Godunov*: „*Boris Godunov byla hezká a úspěšná inscenace. Já vždy zpíval do té doby převážně kladné role, ale kníže Šujskij byl ten záporný, který chtěl za každou cenu získat carský trůn. Snažil jsem se proto zpívat s polosevěřenými ústy a vytvořit samolibý poloušměv; nebylo to jednoduché, a přesto jsem tu roli zpíval moc rád. A Jirka Herold jako Boris Godunov byl výborný nejenom jako zpěvák a herec, ale i kolega.*“

Lubomír Procházka se kromě zpěvu také intenzivně věnoval svému druhému celoživotnímu koníčku – malování. Své prosluněné barevné krajiny a květinová zákoutí začal vystavovat již v polovině 40. let, později, počátkem 60. let, byl spoluzakladatelem a členem tvůrčí skupiny Bezruč a v roce 2002 se stal členem skupiny Chagall. Není proto divu, že v roce 1974 vytvořil scénografii inspirovanou malebnou krajinou Mělnicka pro Dvořákova *Jakobína*, v němž zároveň zpíval učitele Bendu.

„*Jirkovi Pinkasovi, tehdejšímu dirigentovi, se scéna tak zalíbila, že jsem mu ji musel znova namalovat na plátno jako obraz. S Jirkou jsme byli dobří kamarádi již od dětství, byl vynikajícím klavíristou, dirigentem, procestoval celý svět a jeho zásluhou se také ostravská opera dostala tehdá do ciziny – Itálie, Španělska i Západního Německa.*“

Na závěr si připomeneme Straussovu operu *Salome*: „*Za nejpovedenější, já osobně, považuji Košlerovo nastudování opery Salome, protože je to velmi těžká, náročná a přitom krásná opera. Role Salome se speciálně hodila pro Evu Gebauerovou, která ji zpívala jedinečně! Tuto operu také nastudoval v Praze i tehdejší šéf opery a dirigent Jaroslav Krombholc a já si tak Herodese zazpíval i v Praze. Později jsem dostal od něj lístek s přáním k Vánocům, kde na konci píše: ‚Vzpomínám na naši Salome: Folliant sequentes!‘, volně přeloženo: Nechtě vzkvétají další!‘“ Toto latinské zvolání vyjadřuje i přání Lubomíra Procházky, ať vznikají další krásné a dobré operní inscenace.*

Gratulujeme!

(kp)

Scéna Lubomíra Procházky k opeře Jakobín z roku 1974 (3. jednání: Na zámku) Foto František Krasl

Lubomír Procházka (Herodes) Richard Strauss: *Salome*; premiéra: 24. 1. 1965 Foto František Krasl

Lubomír Procházka (Brouček) Leoš Janáček: *Výlety pana Broučka*; premiéra: 28. 6. 1959 Foto František Krasl